

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-04185/2015-ERU

V Ostravě dne 10. července 2015

Č. j. 04185-8/2015-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-04185/2015-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 14. května 2015 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba pan ██████████, se sídlem ██████████, ██████████, ██████████, IČ: ██████████, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, podnikající fyzická osoba pan ██████████, se sídlem ██████████, ██████████, ██████████, IČ: ██████████ (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. září 2014 v obci Bravantice mezi domy č. p. 78 a č. p. 211 zemní práce v souvislosti s obnovou stávajícího oplocení, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15315.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá **povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15315.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 12. února 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením Oznámení o zahájení kontroly ze dne 10. února 2015, č. j. 01326-1/2015-ERU, podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona v důsledku zjištěného poškození plynárenského zařízení, ke kterému došlo dne 5. září 2014 v obci Bravantice mezi domy č. p. 78 a č. p. 211. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 13. dubna 2015 Protokol o kontrole č. K012315, č. j. 01326-7/2015-ERU.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 01326/2015-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 7. května 2015, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu č. j. 04185-2/2015-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto vydal dne 13. května 2015 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 14. května 2015. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

Z Protokolu o kontrole č. K012315 ze dne 13. dubna 2015, č. j. 01326-7/2015-ERU, vyplynulo, že účastník řízení prováděl dne 5. září 2014 v obci Bravantice u domu č. p. 78 zemní práce v souvislosti s obnovou stávajícího oplocení, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenských sítí, který zajistil jeho následnou opravu a posoudil činnost účastníka řízení jako cizí zásah v ochranném pásmu plynárenského zařízení podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 8. září 2014 a dle Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 8. září 2014 k doprovodnému úniku 1 892 m³ plynu do ovzduší po dobu 28 minut a k přerušení dodávky plynu dvaceti konečným zákazníkům.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 01326/2015-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 13. května 2015 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 04185-3/2015-ERU, kterým byla

účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 30 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 14. května 2015.

Dne 18. května 2015 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze dne 14. května 2015 označený jako „Věc: podání odporu“, který byl správním orgánem v souladu s ust. § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu posouzen dle svého skutečného obsahu jako odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podání uvedl, že podává odpor proti příkazu, neboť (i) plynárenské zařízení nebylo zakresleno ve vytyčovacích plánech, (ii) hloubka uložení plynárenského zařízení nebyla dodržena, (iii) chyběla fólie označující ochranné pásmo plynárenského zařízení a (iv) stavbyvedoucí a objednatel pan [REDAKCE] stavbu vytyčil, sdělil zaměstnanci účastníka řízení, že se v místě nenachází žádné inženýrské sítě, a dal mu pokyn ke kopání. Závěrem účastník řízení uvádí, že si není vědom, že by při své činnosti pochybil, a jelikož tyto práce provádí již řadu let, tak ví, že je nelze provádět jinak. Dále uvedl, že vlastní dvacet zemních strojů a nemůže tak dohlížet na všech stavbách a že od toho jsou stavbyvedoucí, v tomto případě pan [REDAKCE].

Dne 22. května 2015 vydal správní orgán usnesení č. j. 04185-5/2015-ERU, kterým vyzval účastníka řízení, aby do 10 dnů od doručení předmětného usnesení předložil kopie vytyčovacích plánů a jiných dokladů prokazující skutečnosti uvedené v odporu, zejména že hloubka uložení poškozeného plynárenského zařízení nebyla dodržena. Usnesení bylo účastníku řízení doručeno fikcí dne 4. června 2015.

Dne 12. června 2015 byl správnímu orgánu doručen přípis účastníka řízení ze dne 8. června 2015, v němž účastník řízení uvedl, že nemůže doložit kopie vytyčovacích plánů, neboť je má pan [REDAKCE] a ten mu je neposkytl. Dále účastník řízení odkazuje na fotodokumentaci pořízenou strojníkem a přílohou přiložil kopii fotografii pořízenou zaměstnanci správce plynárenského zařízení, z níž má být zřejmé, že se plynárenské zařízení nacházelo v hloubce cca 50 cm a mimo zakreslovací plán a nebylo opatřeno ochrannou folií.

Dne 23. června 2015 odeslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry č. j. 04185-7/2015-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno dne 24. června 2015. Účastník řízení nevyužil svého práva a již se k věci nevyjádřil a ani nedoložil své aktuální majetkové poměry.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. KO-04185/2015-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Z Protokolu o kontrole č. K012315 ze dne 13. dubna 2015, č. j. 01326-7/2014-ERU, bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl na základě ústní dohody s panem [REDAKCE], se sídlem Vřesinská 125/93, Poruba, 708 00 Ostrava, IČ: 124 75 629, zemní práce související s obnovou stávajícího oplocení mezi domy č. p. 78 a č. p. 211 v obci Bravantice.

Dne 5. září 2014 došlo v obci Bravantice mezi domy č. p. 78 a č. p. 211 při realizaci zemních prací souvisejících s obnovou stávajícího oplocení k poškození plynárenského zařízení. Účastník řízení kontrolnímu orgánu na jednání konaném dne 17. března 2015 sdělil, že k poškození plynárenského zařízení došlo při budování základu oplocení, když zaměstnanec účastníka řízení překopl zemním strojem (traktobagrem Volvo) plynárenské zařízení uložené v hloubce cca 50 cm pod povrchem. Účastník řízení dále uvedl, že veškeré zemní práce byly prováděny na pokyn objednatele a že objednatel mu nepředal žádné podklady, tj. vytyčení a stanovisko, a neseznámil jeho zaměstnance s existencí inženýrských sítí.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

Důsledkem poškození plynárenského zařízení byl dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 8. září 2014 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 8. září 2014 únik 1 892 m³ plynu do ovzduší za dobu 28 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu dvaceti odběratelům na dobu 6,5 hodiny. Z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení je zřejmé, že k porušení plynárenského zařízení došlo prostřednictvím zemního stroje (kolový bagr).

V Poškození plynárenského zařízení třetí stranou, žádost o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu, ze dne 5. září 2014 uvedl zaměstnanec správce plynárenského zařízení námitky pana [REDAKCE], že plynárenské zařízení nebylo uloženo v dostatečné hloubce, že nebyly dodrženy normy při jeho pokládce a že dle orientační tabulky měla být trasa plynovodu vedena jinak. Zaměstnanec správce plynárenského zařízení dále poznamenal, že při kontrolním měření bylo zjištěno, že hloubka uložení plynárenského zařízení byla minimálně 60 cm a že plynárenské zařízení bylo uloženo v písku a opatřeno folií.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození

plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prostřednictvím svého zaměstnance prováděl dne 5. září 2014 v obci Bravantice mezi domy č. p. 78 a č. p. 211 v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Ani účastník řízení tuto skutečnost nezpochyboval.

Dle ust. § 2 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, musí být závislá práce vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. Předmětem pracovněprávního vztahu je závislá práce. Jelikož zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, byly prováděny v rámci pracovněprávního vztahu, což dokládá vyjádření účastníka řízení na jednání s kontrolním orgánem dne 17. března 2014, odpovídá za poškození plynárenského zařízení účastník řízení jako zaměstnavatel.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Tato skutečnost musí být známa každé osobě, když znalost právních předpisů se obecně předpokládá.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení nebyla účastníku řízení známa, neboť nepožádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci sítí v zájmovém území výstavby a o vytyčení plynárenského zařízení v terénu, a že zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl prostřednictvím zemního stroje.

Vzhledem však k tomu, že účastník řízení prováděl zemní práce v zastavěném území, musel si být vědom alespoň možné existence plynárenského zařízení v zájmovém území stavby. Povinností každého, kdo provádí zemní práce, je před samotným započítím těchto prací požádat správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci plynárenských zařízení v zájmovém území a o jejich vytyčení. Pokud by účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení a řádně provedené vytyčení plynárenského zařízení v terénu, byla by mu známa přesná poloha plynárenského zařízení.

Z uvedeného tak vyplývá, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možné po něm požadovat, aby porušení právní povinnosti spočívající v zákazu poškození plynárenského zařízení činností prováděnou v ochranném pásmu zabránil, když neznal přesnou polohu plynárenského zařízení a prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně.

K námitkám, které účastník řízení v průběhu správního řízení uplatnil, správní orgán uvádí, že není možné se vyvinutím poukazem na případnou soukromoprávní odpovědnost jiné osoby (v tomto případě na tvrzenou odpovědnost pana [REDAKCE] jako objednatele a stavbyvedoucího, který měl zaměstnanci účastníka řízení sdělit, že se v daném místě nenachází inženýrské sítě, a dát mu pokyn k zahájení zemních prací), neboť charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena samotným porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. V praxi to znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Byl to tedy účastník řízení, kdo zemní práce prováděl a kdo je tedy i odpovědný za případné narušení některé z inženýrských sítí.

Tvrzení účastníka řízení, že zemní práce nelze provádět jinak, což ví, když tuto práci již řadu let provádí, nemůže obstát, neboť Úřadu je z jeho praxe známo, že většina subjektů si před zahájením zemních prací obstará stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území, nechá si vytyčit plynárenské zařízení v terénu, dodrží podmínky stanovené správcem plynárenského zařízení pro provádění stavebních činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení a nepoškodí svou stavební činností plynárenské zařízení. Správní orgán podotýká, že je věcí účastníka řízení, jakým způsobem koná zemní práce v ochranných pásmech energetických zařízení, nicméně musí být připraven nést následky za své případné protiprávní jednání.

Účastník řízení dále namítal, že nebyla dodržena hloubka uložení plynárenského zařízení a že plynárenské zařízení nebylo opatřeno ochrannou fólií. Uvedené námitky shledává správní orgán jako nedůvodné, jelikož celý prostor okolo plynárenského zařízení 1 m na obě strany od půdorysu je chráněn ochranným pásmem, a to bez ohledu na hloubku uložení plynárenského zařízení a opatření ochrannou fólií, a veškeré práce v této oblasti je třeba provádět ručně a s maximální opatrností. Správní orgán nad rámec uvedeného také konstatuje, že právní předpis nestanovuje hloubku, v jaké mají být plynárenská zařízení uložena, nicméně doporučovaná hloubka uložení je 0,6 až 1,8 m. Správní orgán na tomto místě také poukazuje na zápis zaměstnance správce plynárenského zařízení uvedený v Poškození plynárenského zařízení třetí stranou, žádost o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu, ze dne 5. září 2014, z něhož vyplývá, že při kontrolním měření bylo zjištěno, že poškozené plynárenské zařízení bylo uloženo v písku v hloubce min. 0,6 m a opatřeno fólií, a na fotodokumentaci z místa poškození pořízenou zaměstnanci správce plynárenského zařízení. Ostatně i účastník řízení opírá své tvrzení, že plynárenské zařízení bylo uloženo v hloubce 0,5 m o fotografii pořízenou zaměstnancem správce plynárenského zařízení, z níž je patrné, že plynárenské zařízení se nacházelo v hloubce 0,6 m. S ohledem na uvedené má správní orgán za prokázané, že plynárenské zařízení se nacházelo v hloubce 0,6 m. Správní orgán pro úplnost konstatuje, že ani pokud by bylo prokázáno tvrzení účastníka řízení, že plynárenské zařízení bylo uloženo v hloubce 0,5 m, tak jej to nemůže

vyvinít vzhledem k rozsahu ochranného pásma plynárenského zařízení z jeho deliktního jednání.

Účastník řízení dále namítal, že plynárenské zařízení nebylo zakresleno ve vytyčovacích plánech. Vzhledem k tomu, že účastník řízení na jednání konaném dne 17. března 2015 sdělil kontrolnímu orgánu, že mu objednatel nepředal vytyčení ani stanovisko a neseznámil jeho zaměstnance s existencí plynárenského zařízení, a z Protokolu o narušení ochranného pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 8. září 2014 vyplývá, že správce plynárenského zařízení nevydal souhlas s prováděním prací a že nedošlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu, vydal správní orgán dne 22. května 2015 usnesení č. j. 04185-5/2015-ERU, kterým uložil účastníkovi řízení mimo jiné předložit kopii vytyčovacích plánů, na které odkazuje v podaném odporu. Účastník řízení však požadované nepředložil s odůvodněním, že žádal pana [REDAKCE], aby je doložil, ten však nereagoval. Vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení nepožádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území a o vytyčení plynárenského zařízení v terénu, shledal správní orgán tuto námitku účastníka řízení jako nedůvodnou.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokazané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu a přerušil dodávku zemního plynu dvaceti odběratelům. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní ohrožení spolehlivosti provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně a s maximální opatrností s využitím dostupných technických opatření pro zabránění poškození v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

V tomto případě je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlédnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán, jakož i k osobě účastníka řízení. Při hodnocení těchto okolností je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci.

V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že účastník řízení před vlastním zahájením zemních prací nepožádal správce plynárenského zařízení o vydání stanoviska k existenci sítí a ani o jejich vytyčení v terénu a že zemní práce prováděl prostřednictvím zemního stroje, ač práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení mají být prováděny ručně a s maximální opatrností tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. K těmto skutečnostem přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 63, přičemž došlo k úniku 1 892 m³ zemního plynu do ovzduší po dobu 28 minut, což správce plynárenského zařízení v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDACTED] ze dne 8. září 2014 klasifikoval jako střední únik. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu dvaceti konečným zákazníkům na dobu 6,5 hodiny. Tyto údaje vypovídají o vyšší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil, a správní orgán k této skutečnosti proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností.

V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry, ač ho k tomu správní orgán ve Vyrozmění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry ze dne 23. června 2015, č. j. 04185-7/2015-ERU, vyzval.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníkovi řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Správní orgán má za to, že uložená pokuta tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 30 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán současně poznamenává, že nelze ani v případě správního trestání podnikající fyzické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Nadto správní orgán dále poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vanda Zíchová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení